

USOC T'INFORMA

1

NOVA GUIA AMB RECOMANACIONS ALS REPRESENTANTS DELS TREBALLADORS I DE LES TREBALLADORES I A LES PERSONES QUE FAN TASQUES D'ASSESSORAMENT SINDICAL DAVANT LA POSSIBLE EXPOSICIÓ AL NOU CORONAVIRUS.

- Reunions en el si del Comitè de Seguretat i Salut per l'adopció de mesures de prevenció davant la possible exposició al nou coronavirus.
- Demanar assessorament als serveis de prevenció per si cal actualitzar l'avaluació de riscos, en funció del sector o dels llocs de treball. El servei de prevenció coneix les característiques del sector i dels llocs de treball i podrà donar orientacions tècniques sobre l'ús d'equips de protecció individual o la utilització d'algun tipus de protecció i adopció de mesures organitzatives que calgui implementar a l'empresa. Cal redefinir l'avaluació de riscos per a persones especialment sensibles o dones embarassades o en període d'al·letament. Els treballadors amb patologies prèvies que puguin agreujar el seu estat de salut en cas de contraure el coronavirus, s'han de considerar persones especialment sensibles. El servei de prevenció ha de tenir coneixement de l'estat de salut d'aquests treballadors i treballadores per prendre mesures preventives en l'avaluació de riscos.
- En cas que els i les representants de les persones treballadores necessitin assessorament del sindicat, demanar a l'empresa que faciliti els mitjans tècnics adients perquè l'assessorament es pugui fer telemàticament o per vídeo conferència, inclús en el cas de negociació d'expedients. Cal preservar la salut d'aquell que us defensen a vosaltres, i a molts d'altres. Són temps de molta feina sindical.
- Negociar amb l'empresa el paquet de **mesures ambientals** i **organitzatives** que s'han previst aplicar amb la finalitat de prevenir contagis.

Exemples de mesures ambientals i organitzatives que es poden adoptar:

Mesures ambientals

- Neteja de superfícies, estris i espais comuns amb productes desinfectants. Explicitar com es procedirà. (inclou: menjadors, vestuaris, lavabos, taules, eines en cas que s'hagin de compartir, etc.)
- Estris per a la higiene personal (mocador de paper, productes per higiene de mans, dispensadors de solucions alcohòliques...). s'ha d'evitar la utilització de assecadors d'aire.
- Ventilació dels espais i llocs de treball. Si no es possible la ventilació natural, impedir que hi hagi recirculació d'aire.
- Si l'empresa disposa de sales de descans o de primers auxilis amb personal sanitari establir protocols d'utilització i neteja.
- Establir un protocol de neteja dels transports col·lectius de l'empresa per accedir a les instal·lacions i per l'ús compartit de vehicles d'empresa.

Mesures organitzatives

- Panells d'informació a les persones treballadores de les actualitzacions que s'han fet en l'avaluació de riscos.
- Donar instruccions precises perquè les persones treballadores estiguin informades de com actuar en cas d'haver de sotmetre's a un període d'aïllament preventiu. (Veure art. 5 Reial decret llei 6/2020, situació assimilada a accident de treball. Nota 2 d'aquest document)
- Establir torns en menjadors i espais comuns (vestuaris, sales de descans, espais per prendre cafè o fonts d'aigua, etc.) per evitar concentracions de persones. L'aforament màxim permès en espais tancats és d'un 33% de la capacitat de la sala.
- Coordinació de l'activitat preventiva amb empreses externes i contractades (neteja, manteniment, càtering etc). Cal demanar a aquestes empreses les mesures de prevenció que prendran amb les persones treballadores al seu càrrec.
- Protocol d'accés de proveïdors i personal extern a l'empresa o al centre de treball.
- Gestió de viatges d'empresa. Cal que els desplaçaments siguin els mínims.
- Negociar mesures que no afectin econòmicament les persones treballadores com ara: flexibilitat horària per al personal, distribució de jornada, sistemes de permisos, readaptació del calendari laboral, etc. En cas que no sigui possible el teletreball o treball a distància ajustar els horaris per evitar aglomeracions en el transport públic i facilitar als treballadors i treballadores mesures de protecció per l'ús del transport públic (guants, gels alcohòlics, si així es desprèn de l'avaluació).
- Si de l'avaluació de riscos s'aconsella l'ús de mascareta o altres equips de protecció individual a determinades persones treballadores, assegurar-se que han rebut la formació adequada i donar instruccions precises sobre la i el manteniment i tot preveient el subministrament. La utilització d'un EPI ha de venir explicat en l'avaluació de riscos. No es poden repartir guants, mascaretes, protectors oculars, etc. sense haver informat abans a la representació legal de les persones treballadores, ni haver estat avaluat el seu ús. En tot cas es pot admetre, prèvia consulta als delegats i delegades de prevenció, l'ús provisionals d'algun tipus de protecció (guants sanitaris, mascaretes quirúrgiques etc.) fins que s'actualitzi l'avaluació i es determini si cal la utilització d'EPI. (Veure nota 4, quadre annex)

Recordar-vos que és del tot imprescindible prendre mesures especials per aquells treballadors i treballadores que presten serveis a entorns d'assistència medicosanitària, sociosanitària, residencial (atenció a gent gran, discapacitat i salut mental) que puguin entrar en contacte amb un pacient diagnosticat amb

infecció de coronavirus o amb material contaminat. Aquestes mesures han de fer-se extensibles al personal no sanitari (d'atenció, personal de neteja, manteniment, personal administratiu, etc.)

Nota1: En aquest document no donem recomanacions al personal sanitari atès que ja l'estan rebent per part del Departament de Salut.

Nota2: Reial Decret llei 6/2020, de 10 de març, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en l'àmbit econòmic i per a la protecció de la salut pública. Us el copiem textualment:

Artículo quinto. *Consideración excepcional como situación asimilada a accidente de trabajo de los periodos de aislamiento o contagio de las personas trabajadoras como consecuencia del virus COVID-19.*

«1. Al objeto de proteger la salud pública, se considerarán, con carácter excepcional, situación asimilada a accidente de trabajo, exclusivamente para la prestación económica de incapacidad temporal del sistema de Seguridad Social, aquellos periodos de aislamiento o contagio de las personas trabajadoras provocado por el virus COVID- 19.

2. En ambos casos la duración de esta prestación excepcional vendrá determinada por el parte de baja por aislamiento y la correspondiente alta.

3. Podrá causar derecho a esta prestación la persona trabajadora por cuenta propia o ajena que se encuentre en la fecha del hecho causante en situación de alta en cualquiera de los regímenes de Seguridad Social.

4. La fecha del hecho causante será la fecha en la que se acuerde el aislamiento o enfermedad del trabajador, sin perjuicio de que el parte de baja se expida con posterioridad a esa fecha.»

Nota3: Reial Decret 463/2020, de 14 de març pel qual es declara el estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19. D'aquest Reial Decret hem fet un resum que podeu consultar a la pàg. web.

Nota4: A tall d'exemple, us copiem una taula elaborada pel Ministeri de Sanitat on, en funció del risc estimat es recomana la utilització, o no, d'EPI. Cal, però, matisar que l'ús o no d'un EPI ha de recomanar-se en funció de l'avaluació de riscos a la possible exposició a agents biològics, en el cas del coronavirus és d'aplicació el RD 664/1997 i RD 773/1997 i RD 1591/2009 i que aquesta avaluació només pot fer-la una persona tècnica superior en prevenció de riscos laborals. També, és important distingir que, malgrat no és necessari un EPI, sí es pot recomanar la utilització d'algun tipus de protecció com ara: guants d'ús sanitari o protecció respiratòria com per exemple les mascaretes quirúrgiques. Però, insistim que ha de ser a partir de l'avaluació de riscos que s'ha de determinar la necessitat o no d'utilització d'EPI o, en tot cas, protecció que evitin el contacte. També cal tenir en compte l'evolució de la malaltia a la

població, i, en el moment de redactar aquesta guia considerem que les recomanacions que es donen a la taula 1, que en el seu moment va fer pública el Ministeri, en l'actualitat, són insuficients per les dimensions que està prenent la malaltia. Creiem que s'haurien de revisar les recomanacions del personal amb baixa probabilitat d'exposició.

Nota5: La llei de prevenció de riscos laborals estableix en l'article 21 com actuar en el cas de risc greu i imminent. Davant la protecció dels treballadors a l'exposició del nou coronavirus és important que si veieu que l'empresa no pren cap mesura, i sou personal amb poca probabilitat d'exposició, primer heu de comunicar-ho per escrit. En l'escrit és important que feu constar la percepció del risc que creieu s'hauria d'avaluar. Posem un exemple, treballem en espais molt reduïts sense que es mantinguin les distàncies de seguretat. Un altre exemple, treballem en atenció directa al públic i no disposem de mesures de protecció col·lectiva que evitin el contacte. (distància 2 m amb el públic, mampares, etc.). En aquests casos primer cal comunicar a l'empresa la situació donant un termini, en funció del risc, per rebre la informació que requerim i s'apliquin les mesures correctores derivades de la revisió de l'avaluació de riscos. Si l'empresa no respon amb celeritat es valorarà activar l'article 21.

Si sou personal amb exposició de risc perquè treballem directament amb persones confirmades d'infecció per el sars-cov-2 i no teniu cap mesura de protecció estariem en el cas d'un risc greu i imminent i s'hauria d'activar immediatament l'article 21 de la LLPRL. Ara bé, és molt important que un cop s'activa i paralitzada l'activitat, heu d'informar a l'empresa i a l'autoritat laboral de la decisió presa. Veieu el punt 3 de l'art. 21.

Article 21. Risc greu i imminent

1. Quan els treballadors estiguin o puguin estar exposats a un risc greu i imminent a causa de la seva feina, l'empresari està obligat a:

a) Informar al més aviat possible tots els treballadors afectats de l'existència d'aquest risc i de les mesures adoptades o que, si escau, calgui adoptar en matèria de protecció.

b) Adoptar les mesures i donar les instruccions necessàries perquè, en cas de perill greu, imminent i inevitable, els treballadors puguin interrompre la seva activitat i, si calgués, abandonar immediatament el seu lloc de treball. En aquest supòsit, no es pot exigir als treballadors que tornin a la seva activitat mentre continui havent-hi perill, salvant-ne l'excepció degudament justificada per raons de seguretat i determinada pel reglament.

c) Disposar del que calgui perquè el treballador que no es pugui posar en contacte amb el seu superior jeràrquic, davant una situació de perill greu i imminent per a la seva seguretat, la d'altres treballadors o la de persones alienes a l'empresa, estigui en condicions, atesos els seus coneixements i atesos els mitjans tècnics posats a la seva disposició, d'adoptar les mesures necessàries per evitar les conseqüències de l'esmentat perill.

2. D'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 14 d'aquesta Llei, el treballador té dret a interrompre la seva activitat i abandonar el lloc de treball, si calgués, quan consideri que aquesta activitat comporta un risc greu i imminent per a la seva vida o la seva salut.

3. Quan, en el cas a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article, l'empresari no adopti o no permeti l'adopció de les mesures necessàries per garantir la seguretat i la salut dels treballadors, els seus representants legals poden acordar, per majoria dels seus membres, la paralització de l'activitat dels treballadors afectats per aquest risc. L'acord ha de ser comunicat immediatament a l'empresa i a l'autoritat laboral, la qual, en un termini de vint-i-quatre hores, ha d'anul·lar o ratificar la paralització acordada.

L'acord a què es refereix el paràgraf anterior es pot adoptar per decisió de la majoria dels delegats de prevenció quan no sigui possible reunir amb la urgència requerida l'òrgan de representació del personal.

4. Els treballadors o els seus representants no poden patir cap mena de perjudici derivat de l'adopció de les mesures a què es refereixen els apartats anteriors, tret que hagin actuat de mala fe o hagin comès una negligència greu.

Tabla 1. Escenarios de riesgo de exposición al coronavirus SARS-CoV-2 en el entorno laboral

EXPOSICIÓN DE RIESGO	EXPOSICIÓN DE BAJO RIESGO	BAJA PROBABILIDAD DE EXPOSICIÓN
Personal sanitario asistencial y no asistencial que atiende un caso confirmado o en investigación sintomático.	Personal sanitario cuya actividad laboral no incluye contacto estrecho con el caso confirmado, por ejemplo: – Acompañantes para traslado. – Celadores, camilleros, trabajadores de limpieza.	Trabajadores sin atención directa al público, o a más de 2 metro de distancia, o con medidas de protección colectiva que evitan el contacto, por ejemplo: – Personal administrativo. – Técnicos de transporte sanitario con barrera colectiva, sin contacto directo con el paciente.
Técnicos de transporte sanitario, si hay contacto directo con el paciente trasladado.		– Conductores de transportes públicos – Personal de seguridad – Policías/Guardias Civiles – Personal aduanero – Bomberos y personal de salvamento
Tripulación medios de transporte (aéreo, marítimo o terrestre) que atiende durante el viaje un caso sintomático procedente de una zona de riesgo.	Personal de laboratorio responsable de las pruebas de diagnóstico virológico.	
Situaciones en las que no se puede evitar un contacto estrecho con un caso sintomático (p. ej. reuniones de trabajo).	Personal no sanitario que tenga contacto con material sanitario, fómites o desechos posiblemente contaminados	
	Ayuda a domicilio de contactos asintomáticos.	
REQUERIMIENTOS		
En función de la evaluación específica del riesgo de exposición de cada caso: componentes de EPI de protección biológica y, en ciertas circunstancias, de protección frente a aerosoles y frente a salpicaduras.	En función de la evaluación específica del riesgo de cada caso: componentes de EPI de protección biológica.	No necesario uso de EPI. En ciertas situaciones (falta de cooperación de una persona sintomática): – protección respiratoria, – guantes de protección.